

КОБЗАР У КОСМОСІ

Перед польотом у космос нам, членам екіпажу багаторазового транспортного космічного корабля (БТКК) "Columbia" місії STS-87, було запропоновано взяти з собою на земну орбіту офіційні й особисті речі, обмеженими за кількістю і вагою американськими фахівцями. Звісно, що однією з найперших моїх думок була, що поряд із прапором і гербом України, як символами нашої держави, має бути й портрет Т.Г. Шевченка і його геніальне творіння "Кобзар". У кабіні космічного корабля вони були на найвиднішому місці. Таким чином, хоч і символічно, але **Тарас Шевченко** побував у космосі!

Підтвердженням факту перебування в космосі портрета Т.Г. Шевченка і його "Кобзаря" є сертифікати НАСА, підписані усіма членами екіпажу, в яких щодо "Кобзаря", зазначено:

*Національне управління з авіації
і дослідження космічного простору
космічний Центр імені Ліндона Б. Джонсона
Х'юстон, Техас*

*Сертифікат підтвердження
БТКК-87
Вісімдесят восьмий політ
багаторазового космічного корабля*

Ця Червона Книга, Заповіт, перекладена двадцятьма п'ятьма мовами, перебувала у космосі на борту багаторазового космічного корабля "Коламбія" Сполучених Штатів Америки, запуск якого відбувся о 2:46 дня за північноамериканським східним часом, 19 листопада 1997 року, з космічного Центру імені Кеннеді в Флориді. Вранці о 7:20 за північноамериканським східним часом, 5 грудня 1997 року, після 251 обороту навколо Землі, "Коламбія" приземлився на посадковій смузі приземлення багаторазових космічних кораблів по вул. Ранвей, 33 у Флориді.

*Максимальна висота — 150 морських миль
Максимальна швидкість — 17,005 миль/год
Тривалість — 15 днів 16 годин 34 хвилини
Відстань — 6,500,000 миль*

Під час заходів з нагоди 153-ої річниці перепоховання праху поета космічний "Кобзар" був переданий мною в перший народний музей Т.Г. Шевченка — Тарасову світлицю, — збудований за народні кошти ще в 1884 році, який знаходиться на території Шевченківського національного заповідника у місті Каневі. З нагоди цієї події **Василь Тулін**, в.о. директора музею, зауважив: "Віднині в нашій колекції з більше п'ятисот книг з'явився «Кобзар», який побував у космічних висотах і повернувся на духовну висоту всього українства. Тарас Шевченко чи не єдиний поет, який формував і досі формує націю. Ті випробування, які випали на нашу долю сьогодні, дають надію на те, що вони будуть останніми. Сподіваюся на те, що станемо гідними, що ми станемо великою могутньою нацією у колі європейських країн". ■

Леонід Каденюк,

генерал-майор,

перший космонавт незалежної України

Сертифікат про перебування "Кобзаря" у космосі підписали члени екіпажу БТКК "Коламбія": п. **Кевін Р. Крігел** (НАСА), командир; майор **Стівен У. Ліндсі** (НАСА), пілот; д-р **Калпана Чавла** (НАСА), спеціаліст польоту; капітан **Уінстон Е. Скотт** (НАСА), спеціаліст польоту; д-р **Такао Дої** (ЯААД), спеціаліст польоту; полковник **Леонід Каденюк** (ДКАУ), спеціаліст з корисного навантаження польоту.

Особливо хотілося б наголосити, що "Кобзар" Шевченка є, взагалі, першою друкованою книгою, яка побувала в космосі. Це велична дань особистості Т.Г. Шевченка — Великого українця, який став символом України. Окремі твори з "Кобзаря" перекладені понад 100 мовами світу.

[від ред.] Астрономи також зробили свій внесок щодо увічнення імені Тараса Шевченка в космосі — на карті топонімів Всесвіту є *кратер Шевченко* на Меркурії ($\varphi = -53,8^\circ$, $\lambda = 46,5^\circ$, $d = 137$ км, назву затверджено 1976 р.) та *мала планета Кобзар* (№2427, відкрита в Кримській астрофізичній обсерваторії 20 грудня 1976 р. **Миколою Чернихом**, який і запропонував назвати її на честь Т.Г. Шевченка).

